

Til: **Norske landskapsarkitekters forening ved styre og årsmøte**

Fra: **NLAs Arbeidsgruppe vedrørende Arkitektakademiet**

BAKGRUNN

Til NLA sitt årsmøte i Oslo 14. mars 2009 skal styret utrede om NLA skal gå inn som medeier i Arkitektakademiet AS sammen med NAL, NIL, AFAG og Arkitektbedriftene.

Styret har derfor vedtatt å sette ned en arbeidsgruppe, som skal drøfte saken og gi styret anbefaling om tiltak. Arbeidsgruppen ledes av Bård Magnus Fauske, og består for øvrig av Birgitte Rodum, Lars Fischer, Tonje Værdal Frydenlund og Willy Thomassen.

NLA sitt forhold til akademisaken er det redegjort for i Arkitektnytt 25.11 2008 ved Kari Mangset. Se følgende link: <http://www.arkitektnytt.no/page/preview/preview/10831/news-4-2637.html>

MØTER

Arbeidsgruppen har hatt 2 møter for å gjennomgå og drøfte problemstillingene knyttet til om NLA eventuelt skal inntre som eier i det nye Arkitektakademiet. Møte nr 1 ble avholdt 22. januar og møte nr 2 ble avholdt 30. januar.

NLAs KURSVIRKSOMHET

NLA sin kursvirksomhet er selvfinansierende (dvs. gir ikke inntekter av betydning).

Kurs arrangert i samarbeid med FAGUS ga inntekt i 2008.

Fagdag og Høstkonferanse omfattes ikke av et evt. samarbeid med Akademiet.

Fagdag og Høstkonferanse gir ca 200 000,- pr år i inntekt til NLA (budsjettet dekningsbidrag).

Et samarbeid med Akademiet om kursarrangement vil ikke bety tapt inntekt for NLA i forhold til hva situasjonen er i dag. Et slikt samarbeid gir heller ikke utsikter til nye inntekter fra kurs – da inntektene fra Akademiet-kurs går til Akademiet og ikke til "eierne" eller samarbeidspartnerne.

Imidlertid vil kursarrangement i regi av Akademiet kunne medføre mindre bruk av arbeidstid for daglig leder + muligheter for å fakturere dette arbeidet når det utføres for Akademiet. (Merk: pkt 5 i samarbeidsavtalen slik den nå foreligger er noe uklar på dette punktet – og avtalen bør presiseres slik at forståelsen av dette er tydeligere og omforent).

Det vil være ønskelig for NLA å fortsette kurssamarbeidet med andre foreninger, som f.eks Fagus.

Arbeidsgruppen mener at arbeidstiden som NLA s daglige leder (eller andre fra NLA) bruker i forbindelse med arrangering av kurs i Akademiets regi, må honoreres etter medgått tid av Akademiet. Dette er et viktig premiss, ettersom NLA ikke får ut noe overskudd av eventuelle inntekter fra kurs.

FREMTIDIG EIERSTRUKTUR I AKADEMIET – DRØFTING AV UTDANNINGSINSTITUSJONENES ROLLE

Det nåværende NAL Akademiet (NAL, Arkitektbedriftene og AFAG) har invitert NIL og NLA til å delta i opprettelsen av aksjeselskapet: "Det norske Arkitektakademiet". NTNU, BAS, AHO og UMB har også fått invitasjon til å drøfte samarbeid/eierskap. Det er avholdt møter og drøftinger siden juni 2008.

AHO og NTNU har gitt tilbakemelding om at de er interessert i samarbeid om kursvirksomhet, og AHO er særskilt interessert i eierskap. Brukerundersøkelser viser at arkitekter foretrekker etterutdanning via Akademiet. UMB har gitt tilbakemelding om at de ikke ønsker å gå inn på eiersiden, men kan være interessert i å samarbeide fra "sak til sak". BAS har foreløpig ikke meldt sin interesse.

NAL Akademiet ser for seg følgende muligheter for ny eierstruktur:

- 1) Forhandling med NAL, NIL, NLA, AFAG og Arkitektbedriftene
- 2) Forhandling med NTNU og AHO

Fristilling av driften i fht NAL er hovedmålsetning for ny eierstruktur.

NAL Akademiet har i dag et godt samarbeid med Sintef/Byggforsk, og bruker ressurspersoner derfra til å holde kurs. Det er også opprettet samarbeid med en rekke forbund/foreninger og departement – som f.eks Blindeforbundet, FBA og RIF. Dette samarbeidet vil fortsette.

Forholdet til institusjonene

Arbeidsgruppa stiller seg undrende til at offentlige institusjoner som AHO, NTNU og UMB med til dels sterk og konkurrerende egeninteresse kan inngå som eier i et privat aksjeselskap sammen med fem fagorganisasjoner. Arbeidsgruppa stiller spørsmål ved hvem som har myndighet til å binde utdanningsinstitusjonene til et slikt eierskap. Gruppa har grunn til å tro at dette tilligger universitets- og høyskolestyret og ikke det enkelte fakultet eller institutt. Det er dessuten stor innbyrdes forskjell mellom skolene, og de kan til dels ha ulike interesser.

Arbeidsgruppen anbefaler at det kun inngås samarbeidsavtaler med utdanningsinstitusjonene, og at de ikke gis eierskap i Akademiet. Akademiet bør eies av fagorganisasjonene alene.

Dette har også betydning for hvor effektivt akademiet kan styres, da beslutningsprosessen i de offentlige utdanningsinstitusjonene kan være lang. Dessuten har det betydning for fordeling av eierandeler og styreverv.

EIERANDEL OG REPRESENTASJON

Arbeidsgruppa ser ingen grunn til at foreningene skal ha ulik eierstørrelse i Arkitektakademiet. Det vil videreføre et utdatert syn på at de ulike fagene har ulik vekt i etter- og videreutdanningen. Eierne bør være like engasjert og ha like mye vekt i beslutninger som Generalforsamlingen og Styret i Arkitektakademiet gjør. Det vil også styrke samarbeidet mellom de ulike arkitektfagene, at eierandelene er likt fordelt mellom innskyterne.

Arbeidsgruppa mener at NLA bør stille krav om like eierandeler ved forhandlingene om å gå inn i samarbeidet om det nye Arkitektakademiet.

FORHOLDET MELLOM AKSJEKAPITAL, EIGENKAPITAL OG DRIFTSTILSKUDD

Arbeidsgruppa mener at størrelsen på aksjekapitalen er satt uforsvarlig høyt, og at dette vil kunne medføre vesentlig fare for at egenkapitalen vil bli mindre enn aksjekapitalen kort tid etter etableringen. Gruppa mener også at et nyetablert Arkitektakademi kan få problemer med å holde aksjekapitalen adskilt fra driftsmidlene (egenkapitalen skal minst være lik aksjekapitalen, jfr. aksjeloven §2-8 pkt. 4). Dette kan videre gjøre det vanskelig å inngå avtaler med kreditor, for eksempel om kassakreditt. En slik kassakreditt kan det bli behov for når en ikke har NAL sin likviditet som støtte for driften.

NLA vil ha bedre mulighet til å betale inn aksjekapital, uten store konsekvenser for NLA si ordinære virksomhet og likviditet, dersom denne settes til et lavere beløp.

Arbeidsgruppa foreslår som et alternativ til å skyte inn 2,2 mill kr i aksjekapital, at eierorganisasjonene betaler mindre i aksjekapital (minste krav er 100.000 kr samla, jfr. aksjelova §3-1 pkt. 2) og at det som erstatning gis et driftstilskudd det første året, som går direkte til egenkapital i foretaket.

Dersom aksjekapitalen og eierandelene blir lik for eierne, bør driftstilskuddet beregnes på bakgrunn av medlemstallet for hver fagorganisasjon. Gitt at NLA betaler inn 100.000 kr i aksjekapital og tilsvarende i driftstilskudd, vil tilskuddet utgjøre om lag kr 170 kr pr. medlem (600 medlemmer). For NAL vil tilsvarende driftstilskudd med denne beregningsmetoden komme på kr. 765.000 (4500 medlemmer). Samlet sett bør det dermed være mulig å oppnå behovet for egenkapital på 2,2 mill kr - gitt at dette er den riktige størrelsen på egenkapitalen. Arbeidsgruppa er imidlertid usikker på om totalsummen for egenkapitalen har riktig nivå, og mener derfor at driftstilskuddet ikke bør være for stort. Åpningsbalansen bør ved oppstart tilsvare en størrelse som medfører at Akademiet må drive nøkternt og ansvarlig den første tida.

Forøvrig anbefaler arbeidsgruppa at NLA sitt styre må få innsyn i et reelt regnskap for minst et kurs då det er vanskelig å få god nok oversikt over driften gjennom de årsregnskapene NAL har gitt innsyn i. 2009 bør således være et driftsår, der det føres separat regnskap for driften, slik at de nye eierne kan få mer innsikt i løpende utgifter og inntekter. Regnskapet for 2009 vil kunne være et verdifullt styringsverktøy for senere driftsbudsjett.

OPPSUMMERING

- 1. Arbeidsgruppa er positiv til at NLA blir medeier i et nytt Arkitektakademi. Det er viktig for NLA å delta i dette samarbeidet om å skape et godt og styrket tilbud om etterutdanning innenfor alle arkitektfagene.**
- 2. Arbeidsgruppa anbefaler at dersom NLA skal delta, må årsmøtet stille krav til at eierne har like store eierandeler i Arkitektakademiet og lik rett til representasjon.**
- 3. Arbeidsgruppa vil hevde at aksjekapitalen er satt for høy, slik avtaledokumentet for det nye Arkitektakademiet nå er utformet. Aksjekapitalen bør etter vår mening ikke være større enn nødvendig, og det bør undersøkes om den trenger å være større enn den lovpålagde minstegrensa på kr. 100.000.**
- 4. Arbeidsgruppa anbefaler at eierne skyter inn et driftstilskudd i samsvar med medlemstallet i de ulike organisasjonene. Det vil sikre Arkitektakademiet en god startkapital.**
- 5. Arbeidsgruppa stiller seg undrende til at offentlige utdanningsinstitusjoner kan og vil delta på eiersiden i dette samarbeidet. NLA bør undersøke vilkår for dette sett i lys av spørsmålene over, og diskusjonen om eierandeler og sammensetning av generalforsamling og styre.**

VIDERE FREMDRIFT OG AVKLARINGER

NLA sitt årsmøte må stemme over videre engasjement i forhold til Akademiet.

Det må stemmes over den prinsipielle tilnærmingen – dvs. JA eller NEI til å gå videre med forhandlinger, med det mål at NLA skal gå inn som eier i Akademiet.

Endelige avtaledokumenter vil trolig først foreligge høsten 2009, og NLA må engasjere seg i forhandlingene for å oppnå en god avtale.

For arbeidsgruppa

Tonje Værdal Frydenlund
ref.